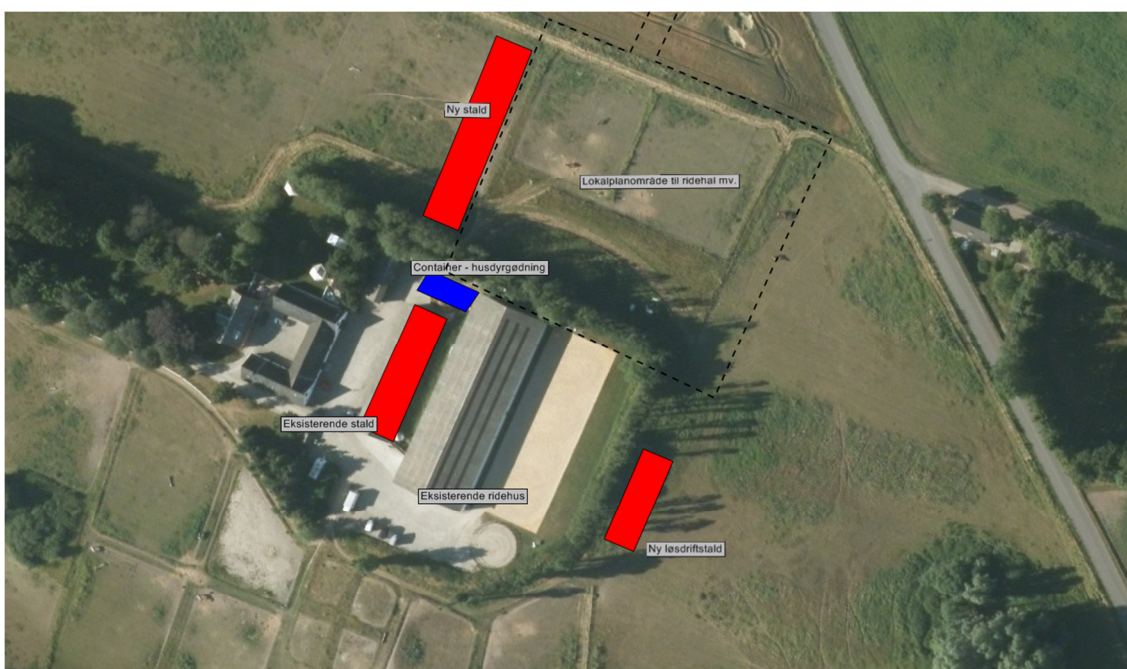

§ 10 tilladelse til hestehold i medfør af husdyrgodkendelsesloven

**Kumlegården
Hovedvejen 61, 4000 Roskilde**

REGISTERINGSBLAD

Titel: § 10 tilladelse til udvidelse af hestehold på Kumle-
gården

Dato: Den 28. september 2015

CVR-nr: 20985607

Ejendomsnummer: 3500009488

Matr. nr. 8k, 8a

Ejerlav: Øm By, Glim

Adresse: Hovedvejen 61, 4000 Roskilde

Virksomheds ejer og ansøger: Poul og Annette Møller
Hovedvejen 61
4000 Roskilde
Tlf.nr.: 20 93 01 00
E-mail: haukrog@live.dk

Konsulent: Gefion v. Heidi Ledskov
Fulbyvej 15
4180 Sorø
Tlf.nr.: 57865318
Mobil: 51489081
E-mail: hsl@gefion.dk

Tilsynsmyndighed: Lejre Kommune

Journal nr. 14/4431

Udkast til afgørelse er fremsendt i høring til:

- Ejer: Poul og Annette Møller, Hovedvejen 61, 4000 Roskilde
- Ansøger selv, Kumlehusvej 5, 4000 Roskilde (ejer af matrikel ift. dispensation for afstandsskel)
- Konsulent: Gefion v. Heidi Ledskov, E-mail: hsl@gefion.dk

Naboer (ejere og beboere) til Hovedvejen 61 (lugtkonsekvenszone 103 m):

Gammel Øm 2	4000 Roskilde
Hovedvejen 22	4000 Roskilde
Ørestads Boulevard 35	2300 København S
Fabrikvej 12,1	8800 Viborg
Kumlehusvej 11	4000 Roskilde
Kumlehusvej 3	4000 Roskilde
Kumlehusvej 5 B	4130 Viby Sjælland
Kumlehusvej 7	4000 Roskilde
Kumlehusvej 13	4000 Roskilde
Kumlehusvej 5	4000 Roskilde
Kumlehusvej 9	4000 Roskilde
Kumlehusvej 1	4000 Roskilde

Modtagere af kopi af afgørelse:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- De ovenfor nævnte parter
- Miljøministeren: Højbro Plads 4, 1200 København: E-mail: mim@mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Islands Brygge 67, 2300 København S: E-mail: sst@sst.dk
- Embedslægeinstitutionen: Rolighed 7, 2. sal, 4180 Sorø, E-mail: sjl@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia: e-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@ae.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening Lejre; dnlejre-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening - Lejre; lejre@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Michael Hemmingsen, Agervej 12, 4400 Kalundborg; mkh@ka-net.dk
- Friluftsrådet, v/ Kredsformand Tove Binzer, Hjortemarksvej 4, Kisserup, 4330 Hvalsø; tove.binzer@gmail.com

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. E-post: fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1307 København K. E-post: dbotf@mail.tele.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: post@sportsfiskerforbundet.dk og lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
- Roskilde Museum, Munkebro 2, 4000 Roskilde; roskilde@roskilde.dk
- Egedal Kommune, email: teknik-miljo@egekom.dk (myndighed på godkendt modtager Vindekilde)
- Vindekilde I/S Containerservice, Vindekildevej 11, 3670 Veksø (husdyrgødningsaftager)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Generelt.....	6
1.1. Indledning.....	6
1.2. Meddelelse om tilladelse.....	6
1.3. Vilkår	8
1.4. Offentliggørelse og klagevejledning	9
1.5. Høringer	10
1.6. Andre tilladelser	11
1.7. Lovgrundlag.....	12
1.8. Projektbeskrivelse.....	13
1.9. Samlet vurdering.....	17
2. Kommunens vurdering – uddybning vedrørende de enkelte forhold	18
2.1. Anlæg - Afstandskrav	19
2.2. Anlæg - Landskabelige værdier	21
2.3. Anlæg - Ammoniak og påvirkning af natur	24
2.4. Arealer.....	30
2.5. BAT og miljøteknologi.....	31
Bilag 1: Oversigtskort.....	34
Bilag 2: Situationsplan samlet staldanlæg	35
Bilag 3: Arealer tilhørende Kumlegård	36

1. Generelt

1.1. Indledning

Lejre Kommune har behandlet en ansøgning af 20. marts 2014 efter § 10 i husdyrloven¹, om tilladelse til udvidelse af hesteholdet på ejendommen Kumlegård, Hovedvejen 61, 4000 Roskilde. Ejendommen tilhører Poul og Annette Møller.

Kort beskrivelse af det ansøgte projekt

Kumlegård er beliggende i det åbne land ca. 1½ km sydøst for Lejre, som er nærmeste byzone og ca. 550 m syd for Øm By som er nærmeste samlede bebyggelse – se bilag 1. Kumlegården fungerer i dag som tilridnings- og træningssted for heste. Ambitionen for Kumlegården er, at etablere og udvikle stedet til et professionelt ridecenter for westernridning og hesteracen American Quarter Horses. Kumlegården skal kunne tilbyde faciliteter til brug for westerntræning og konkurrencer på internationalt niveau. Ridecentret skal have både konkurrence-, avls-, trænings- og undervisningsfaciliteter.

Der er søgt om udvidelse af hesteholdet svarende til 10,67 dyreenheder (DE). Der søges om udvidelse fra 14 heste (300-500 kg) og 14 heste (500-700 kg) svarende til **10,91 DE** til 50 heste (300-500 kg) og 10 heste (500-700 kg) svarende til **21,59 DE**. Til at rumme denne udvidelse er der ansøgt om udvidelse af staldanlægget i form af ny stald og ny løsdriftsstald. Der er på Kumlegård herefter opstaldningsplads til 60 heste/ponyer. Husdyrgødningen afsættes til miljøgodkendt modtager til kompostering (pt. Vindekilde), bortset fra en mindre del, som afsættes af udegående heste på egne græsningsfolde. Græsningsfoldene er beliggende omkring ejendommen.

Samtidig med udvidelsen af hesteholdet søges om tilladelse til at etablere en ridehal på 49x82 m, et antal parkeringspladser samt adgangsvej fra Kumlehusvej. Lejre Kommune har vurderet, at denne udvidelse ikke er erhvervsmæssig nødvendig og kommunen har vurderet at denne del af projektet er omfattet af lokalplanpligt, da dette projekt og de aktiviteter der knytter sig til det (show/stævner mv.), vil medføre en væsentlig påvirkning på landskabet. For denne del af projektet henvises derfor til forslag til lokalplan LK 38 for "Ridehal på Kumlegården".

1.2. Meddelelse om tilladelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Lejre Kommune hermed tilladelse i henhold til § 10 i husdyrloven til udvidelse af dyreholdet og staldanlægget til hestehold på Hovedvejen 61, 4000 Roskilde.

Der meddeles tilladelse til 60 heste svarende til 21,59 DE (Beregningsgrundlag: 50 heste mellem 300 og 500 kg og 10 heste mellem 500 og 700 kg).

---

¹ Husdyrlov: Lovbekg. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer

Der meddeles endvidere tilladelse til følgende:

- Etablering af nyt staldanlæg til 33 heste på 12x60 m = 720 m² og ca. 5,5 m høj, placeret nord for det eksisterende staldanlæg og parallelt med den nye ridehal (erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri).
- Etablering af løsdriftsstald på 10x30 m = 300 m² og ca. 5,5 m høj, placeret øst for eksisterende ridehal i åbent land jf. § 22 i Husdyrgodkendelsesloven (erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri).
- Afsætning af al husdyrgødning til miljøgodkendt virksomhed til kompostering (pt. Vindekilde) bortset fra husdyrgødning afsat af udegående dyr på egne græsningsarealer.

Nyetaableringer fremgår af bilag 2.

Der gives dispensation til etablering af ny stald indenfor 30 m af naboskel jf. § 9 stk. 3 i husdyrloven med baggrund i en række vilkår.

Idet løsdriftsstalden placeres ca. 40 m fra det eksisterende byggeri på ejendommen opføres denne bygning uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Der er i denne afgørelse derfor stillet vilkår til sikring af de landskabelige værdier jf. § 22 og 27 i husdyrloven (indbygget landzonetilladelse).

Afgørelsen er truffet på grundlag af oplysningerne i ansøgningsmaterialet dateret den 20. marts 2014 samt fiktiv skema 63541 version 6 samt supplerende oplysninger.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af projektet. Tilladelsen omfatter hele virksomhedens dyrehold.

Idet ejendommen ligger i landzone og den nye ridehal med tilhørende faciliteter ikke er et erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, henvises der for ridehallen med tilhørende faciliteter til vilkår og evt. dispensationer til den meddelte lokalplan "LK 38 for en ridehal på Kumlegården" samt efterfølgende byggetilladelse.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år fra tilladelsens meddelelsesdato. Med udnyttet menes at projektet igangsættes indenfor 2 år og færdiggøres i et rimeligt tempo.

Herefter gælder, at hvis udnyttelsen af tilladelsen ophører helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Dette gælder kun for større fravigelser eller ophør af udnyttelsen – ikke for fravigelser, der skyldes naturlige udsving.

1.3. Vilkår

Kommunen har vurderet, at tilladelse efter § 10 kan meddeles med følgende vilkår:

Vilkår

1. Et eksemplar af nærværende afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på ejendommen. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
2. Dyreholdets størrelse må ikke overstige 60 heste svarende til 21,59 DE (Beregningsgrundlag: 50 heste mellem 300 og 500 kg og 10 heste mellem 500 og 700 kg). Der kan varieres i antallet af heste, indenfor hver vægtkategori, så længe antallet af dyreenheder ikke overstiger **21,59 DE**. Dette skal kunne dokumenteres med, driftsjournal over dyreholdet, gødningsregnskaber eller lignende, når kommunen forlanger det.
3. Der kan etableres ny hestestald og ny løsdriftsstald placeret som det fremgår af bilag 2.
4. Ny stald kan opføres indtil 10 m fra skel mod matrikel 7bt, Øm By, Glim.
5. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver i grå nuancer og i ikke reflekterende materiale og matche de farver og materialer det eksisterende byggeri har. Tilsvarende er gældende ved evt. ydre reovering af den ældre bygningsmasse.
6. Den eksisterende beplantning umiddelbart vest for løsdriftsstalden skal bibeholdes og løbende vedligeholdes jf. visualiseringen på figur 4 side 14.
7. Hestegødningen skal opbevares i tæt container, som efterlever landbrugets byggeblad eller på godkendt møddingsplads indtil afhentning.
8. I dybstrøelsesstaldene skal der strøs med halm/spåner eller andet tørstof i mængder, der sikrer, en tør overflade.
9. Der skal overalt på ejendommen føres en effektiv flue- og rottebekæmpelse samt forebyggende foranstaltninger mod fluer og rotter. Flue og rottebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
10. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugt- og støvgener, uden for ejendommens areal, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.
11. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omkringboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.
12. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for

affald, foderrester, gødning m.v.

13. Affald skal opbevares efter de til enhver tid gældende affaldsregulativer fra Lejre Kommune.
14. Produceret husdyrgødning op til 21,59 DE skal afsættes til miljøgodkendt modtager (komposteringsanlæg, biogas eller lignende).
15. Dokumentation i form af opbevarings- afhentnings- og afsætningsaftaler for al den producerede husdyrgødning mv. skal fremvises på myndighedens forlangende og opbevares i mindst 5 år.

Tilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

I øvrigt skal ændringerne gennemføres i overensstemmelse med nedenstående projektbeskrivelse.

1.4. Offentliggørelse og klagevejledning

Tilladelsen bliver offentliggjort på Lejre Kommunes hjemmeside www.Lejre.dk den 28. september 2015.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. **senest den 26. oktober 2015**, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

Hvis du ønsker at klage, skal du klage via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Vejledning om gebyrbetalingen m.v. kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside. Gebyret tilbagebetales blandt andet, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,

- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi
- klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen.

Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Opsættende virkning

Da der meddeles tilladelse efter §§ 22/27 i Husdyrgodkendelsesloven til, at der kan opføres bebyggelse uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, har en evt. klage opsættende virkning.

Denne tilladelse kan dermed *ikke* udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis afgørelsen påklages, kan tilladelsen ikke udnyttes, før end Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse, hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Civil retssag

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

1.5. Høringer

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen er Egedal Kommune forespurgt angående om virksomheden Vindekilde (beliggende i Egedal Kommune) er miljøgodkendt til modtagelse af dybstrøelse fra hestehold: Egedal Kommune bekræfter (Mikkel Tønnesen) at Vindekilde er en virksomhed der modtager husdyrgødning fra bl.a. hestehold som opbevarer og forarbejder dette inde salg eller udbringning på egne arealer. Virksomheden er ved at blive miljøgodkendt. Det forventes derfor at virksomheden er miljøgodkendt inden udvidelsen af hesteholdet på Kumlegård er realiseret.

Kommunen er endvidere orienteret om modtagelsen af dybstrøelsen til denne virksomhed ved kopi af denne afgørelse.

Forud for meddelelse af denne tilladelse har Lejre Kommune foretaget en 3 ugers høring af ansøger, ansøgers konsulent og ejendommens naboer. I høringsperioden er der indkommet høringssvar fra HOFOR A/S.

Høringssvar fra HOFOR A/S:

HOFOR A/S bemærker, at Kumlegården ligger ca. 100 meter fra HOFORS drikkevandsindvindingsboring på Ramsø Kildeplads. Det antages derfor, at tilsynsmyndigheden har godkendt møddingsplads samt sanitære installationer som måtte følge af en øget publikumsaktivitet i forbindelse med de mange heste.

HOFOR skal desuden opfordre virksomheden til drift uden brug af pesticider, og i øvrigt udvise agtpågivenhed i forhold til den nære beliggenhed til en af HOFORS kildepladser.

Lejre Kommunes bemærkninger til høringssvaret fra HOFOR A/S:

I henhold til § 8 i husdyrgodkendelsesloven skal der minimum være 50 meter fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg til almene vandforsyningsanlæg. Lejre Kommune har kontrolleret, at afstandskravet til vandindvindingsboringer er overholdt. Der er mere end 50 meter fra staldanlæg og gødningscontainer til indvindingsboringer. HOFOR's nye boringer ved Kumlegården kommer til at ligge mere end 50 m fra staldanlæg og gødningscontainer. Som det fremgår af vilkårsdelen, skal gødningscontaineren efterleve kravene i byggebladet, herunder krav til tæthed og styrke.

Spildevand fra Kumlegården skal tilsluttes Kumlegårdens eget eksisterende spildevandssystem.

En miljøgodkendelse regulerer ikke brugen af pesticider. Husdyrgødning fra bedriften afsættes til godkendt modtageanlæg.

1.6. Andre tilladelser

Ejendommen er beliggende i landzone. Idet opførelse af ridehal med tilhørende faciliteter ikke er et erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, er der udarbejdet særskilt myndighedsbehandling af denne del af projektet. Der meddeles sideløbende med denne § 10 tilladelse en lokalplan med bonusvirkning for den ansøgte ridehal med parkeringsfaciliteter og ny andgangsvej. Der henvises til vilkår og evt. dispensationer for ridehallen med tilhørende faciliteter til den meddelte lokalplan "LK 38 for en ridehal på Kumlegården".

Andre eventuelle nødvendige tilladelser, som f.eks. byggetilladelse og tilladelse til afledning af spildevand, er **ikke** omfattet af denne afgørelse og skal særskilt indhentes af ansøger.

Der gøres derfor opmærksom på, at krav og retningslinier i øvrige tilladelser tillige skal overholdes uanset kravene i denne § 10 tilladelse.

1.7. Lovgrundlag

- Husdyrgodkendelsesloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (LBK nr. 1486 af 04.12.2009) med senere ændringer.
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (BEK nr. 1283 af 08.12.2014) med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (BEK nr. 594 af 04.05.2015).
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (lovbek. nr. 951 af 03.07.2013) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 01/05/2007) med senere ændringer.
- Habitatdirektiv: Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer og fuglebeskyttelsesdirektiv: Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979, om beskyttelse af vilde fugle med senere ændringer.
- Kommuneplan for Lejre Kommune 2013.

1.8. Projektbeskrivelse

Tilladelsen er givet på grundlag af den indsendte ansøgning. Ansøgers oplysninger om projektets væsentligste elementer er følgende:

Projektet kræver nybyggeri i form af en ny stald på ca. 12x60 m og en ny løsdriftsstald på 10x30 m begge med en maksimal højde på 5,5 m. Den nye stald og løsdriftsstalden påtænkes opført hhv. øst og vest for ridehallerne.

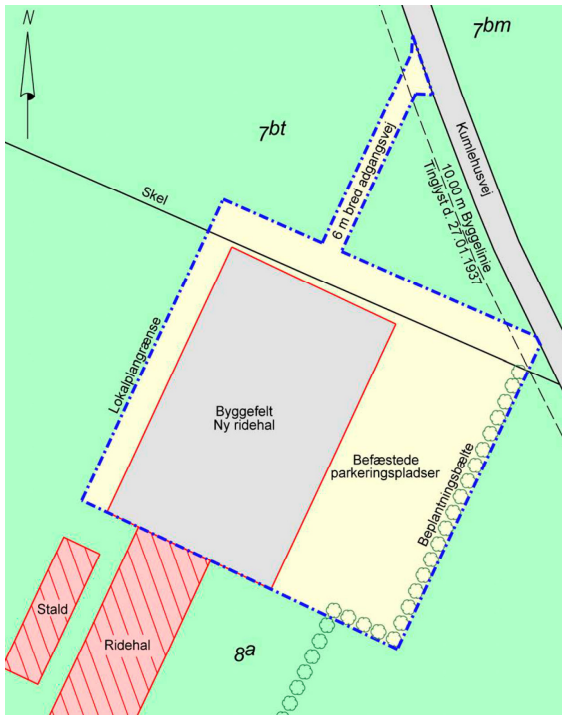
Den nye stald placeres parallelt med og tæt op ad den nye ridehal.

Løsdriftsstalden ønskes placeret øst for det levende hegn, som omkredser ejendommen, dvs. stalden ønskes placeret på ydersiden af hegnet med en afstand på ca. 45 m til eksisterende driftsbygninger. Årsagen til dette er bl.a., at der ikke er plads på inder-siden af hegnet, da der både skal være parkeringspladser (langs med den nye ridehal), og den udendørs ridebane langs den eksisterende ridehal ønskes bibeholdt.

Desuden skal løsdriftsstalden være placeret, så dyrene har nem adgang til de omkringliggende folde. Løsdriftsstalden vil blive opdelt i ca. 3 mindre løsdriftsområder, hvorfra dyrene fra alle 3 områder skal have adgang til de omkringliggende folde. Stalden vil blive opført i neutrale farver, og højden vil ikke være markant i forhold til ridehallerne på ejendommen. Ydermere vil stalden blive placeret op mod et levende hegn.

Der opføres endvidere en ridehal på ca. 48x82 m. Den nye ridehal skal opføres i direkte tilknytning til og i forlængelse af den eksisterende ridehal i nordøstlig retning og er omfattet af Lokalplan - LK 38.

Der skal jf. bestemmelse i lokalplanen (se nedenstående kort fra LK 38) etableres afskærmende beplantning i form af en række træer øst for det samlede anlæg – bortset fra løsdriftsstalden. Beplantningen vil bestå af løvfældende og naturligt hjemmehørende arter af træer og buske.

Copyright Geodatastyrelsen

Figur 1: Placering af beplantningsbælte

Figur 2: Det samlede ansøgte projekt

Dyreholdet:

Der er søgt om udvidelse af hesteholdet svarende til 10,67 dyreenheder (DE). Der søges om udvidelse fra 14 heste (300-500 kg) og 14 heste (500-700 kg) svarende til **10,91 DE** til 50 heste (300-500 kg) og 10 heste (500-700 kg) svarende til **21,59 DE**.

Stald- og Gødningsforhold:

Hestene går pt. i bokse i den eks. Hestestald. Til at rumme udvidelsen er der er ansøgt om udvidelse af staldanlægget i form af ny stald nord for den eksisterende samt en ny løsdriftsstald øst for den eksisterende ridehal.

Hestene står pt. i industrihamp, spåner eller træpiller som strøelse i boksene og dette vil være uændret fremover. Denne type strøelse fylder langt mindre end traditionel halmstrøelse. Strøelsen opbevares i lukket container (24 m³) nordvest for den eksisterende stald. Containeren tømmes ca. hver 3. uge. Der er indgået aftale med Renovations Transport Roskilde A/S (RTR), Søndre Mellemvej 35, 4000 Roskilde, om tømning af møddingscontaineren efter behov. RTR leverer gødningen til Vindekilde I/S Containerservice, Vindekildevej 11, 3670 Veksø hvor det komposteres og sælges. Vindekilde er jf. oplysninger fra Egedal Kommune ved at blive miljøgodkendt til at modtage bl.a. hestegødning. Fremtidigt anlæg fremgår af bilag 2.

Arealer:

Der er på Kumlegård opstaldningsplads til 60 heste/ponyer. Hovedparten af husdyrgødningen afsættes til Vindekilde, bortset fra en mindre del, som afsættes af udegående heste på egne græsningsfolde. Hestene vil være på græsfold et par timer dagligt, på de omkringliggende græsfolde (se bilag 3). Græsningsfoldene er beliggende omkring ejendommen. Såfremt alle heste i gennemsnit er udegående 6 timer pr. dag vil under 6 DE/år afsættes på egne arealer. Eget græsningsareal er på ca. 7,5 ha. Arealet tilhørende Hovedvejen 61 fremgår af bilag 3.

Ejer af Kumlegård har efter indsendelse af ansøgningen erhvervet naboejendommen Kumlehusvej 5 samt hovedparten af de til denne ejendom tilhørende arealer, hvor disse arealer også kan blive anvendt som græsfolde. Arealet tilhørende Kumlehusvej 5 fremgår af bilag 3.

Kumlegården fungerer i dag som tilridnings- og træningssted for heste. Ambitionen for Kumlegården er, at etablere og udvikle stedet til et professionelt ridecenter for westernridning og hesteracen American Quarter Horses. Kumlegården skal kunne tilbyde faciliteter til brug for westerntræning og konkurrencer på internationalt niveau. Ridecentret skal have både konkurrence-, avls-, trænings- og undervisningsfaciliteter.

Det færdige anlæg er illustreret på nedenstående visualisering.

Figur 3: Visualisering af det ansøgte projekt ift. eksisterende forhold – set fra Hovedvejen ved indkørsel til Kumlehusvej (ny stald ses ”foran” ny ridehal)

Figur 4: Visualisering af det ansøgte projekt ift. eksisterende forhold – set fra Kumlehusvej (ny løsdriftsstad ses til venstre).

1.9. Samlet vurdering

Lejre Kommune vurderer at:

- det samlede bygningsanlæg vil opfattes som en driftsmæssig enhed,
- udvidelsen af staldanlægget kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer,
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttede mod tilstandsændringer eller fredede, udpegede som internationale naturbeskyttelsesområder eller udpegede som særligt sårbare over for næringsstofpåvirkning.

Det er Lejre Kommunes vurdering, at udvidelsen på det pågældende sted ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet og ikke vil kunne påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, hvorfor der, med de stillede vilkår, kan meddeles tilladelse til den ansøgte udvidelse af hestehold samt staldanlæg.

Flere oplysninger

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger til tilladelsen, kan du kontakte Lejre Kommune, på telefon 4646 4958 eller sende en e-mail til cbm@lejre.dk

Lejre Kommune, den 28. september 2015

Helen Bovbjerg Sørensen
miljømedarbejder

2. Kommunens vurdering – uddybning vedrørende de enkelte forhold

Ved meddelelse af tilladelse efter § 10 i husdyrgodkendelsesloven skal det vurderes, hvorvidt ændringer og udvidelser vil have væsentlig indvirkning på miljøet, samt om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Vurderingen er foretaget i forhold til de obligatoriske 10 punkter i standard ansøgningskemaet, som fremgår af bilag 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens samt supplerende oplysninger, ændring af ansøgt dyrehold samt naturberegninger, beregnet i fiktiv ansøgning nr. 63541 version 6.

Selvom der svares nej til et eller flere af de 10 punkter om miljø, natur, landskab og naboforhold, betyder det ikke, at kommunen ikke kan tillade det ansøgte. Der skal udføres en konkret vurdering og det ansøgte kan i tillades på særlige vilkår.

Det har i denne ansøgning *ikke* været muligt at svare "ja" til alle 10 punkter i ansøgningskemaet. Svaret er nej til punkt 1 (afstandskrav), punkt 3 (> 300 m til beskyttet natur) og punkt 10 (områder med landskabelig værdi og kulturmiljø).

Pkt. 1: Staldanlægget ligger indenfor 30 m til naboskel, idet den nye stald ansøges bygges indtil ca. 10 m fra nabomatriklen 7bt, Øm By, Glim tilhørende Kumlehusvej 5, 4000 Roskilde.

Pkt. 3: Indenfor 300 m af staldanlægget er flere § 3 naturtyper

Pkt. 10: Desuden ligger anlægget inden for et område, der jf. Lejre Kommuneplan 2013 er udpeget som værdifuldt landskab, område med skovrejsning uønsket og i økologisk spredningskorridor.

Lejre Kommune har derfor særligt vurderet på gener og dispensation ift. afstandskrav i § 8/§ 9 i husdyrgodkendelsesloven, kvælstofpåvirkningen fra staldanlægget til naturområder jf. § 21 i husdyrgodkendelsesloven og hensynet til de landskabelige værdier jf. § 23. Der er beregnet merdeposition af kvælstof i forskellige naturpunkter, jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Desuden ansøges løsdriftsstalden placeret ca. 40 m fra eksisterende bygningsdele dvs. med en placering i åbent land, hvilket kræver en tilladelse efter § 22.

Lejre Kommune har derfor vurderet særligt på dette nyanlæg ift. de landskabelige værdier jf. § 22 og sat vilkår efter § 27 i husdyrgodkendelsesloven.

2.1. Anlæg - Afstandskrav

Afstandskrav

I forbindelse med projektet bliver der opført et nyt staldanlæg som skal placeres indtil 10 m fra nabomatriklen 7bt, Øm By, Glim, beliggende nord for planlagt nyt staldanlæg. Matriklen tilhører Kumlehusvej 5, som efter ansøgningen er indsendt, er tilkøbt af ansøger.

Afstandskravet er i husdyrgodkendelseslovens § 8 at stalde ikke må etableres indenfor 30 m til naboskel. Jf. § 9 kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift, hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug.

I forhold til placering af det nye staldanlæg vurderer kommunen, at den bedste placering er parallelt med den nye ridehal. Den nye ridehal placeres 10 m fra samme naboskel. Den nye stald vil blive opfattet som en helhed i landskabet sammen med den nye ridehal og vil blive delvist skjult bag denne samt den nye beplantning øst for ejendommen.

Situationsplan over det ansøgte anlæg fremgår af bilag 2.

Der gives dispensation til at ny stald kan opføres indtil 10 m fra naboskel. Der er desuden stillet vilkår til at bygninger skal opføres i overensstemmelse med det øvrige byggeri ift. farve og materialevalg. Der er endvidere sat vilkår til regulering af støj, støv og lugt samt vilkår om gødningshåndtering. På den baggrund meddeler Lejre Kommune dispensationen iht. § 9 stk. 3 i husdyrgodkendelsesloven.

De øvrige afstandskrav for nyanlæg i husdyrgodkendelseslovens § 8 er alle overholdt for de nye staldanlæg. Det nye byggeri er ikke beliggende inden for øvrige bygge- og beskyttelseslinjer.

Lugt

I den fiktive ansøgning 63541 version 5 er der udført beregninger af lugtgenæafstande, via beregningsmodulet i it-ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk. Der er beregnet, hvorvidt lugtgenekriteriet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Princippet for lugtberegningerne er, at man ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og maksimal staldbelægning beregner den nødvendige genæafstand, som er den afstand, der minimum skal være fra kilden før det vurderes, at genekriterierne kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige" lugtgener.

Der er beregnet lugtgeneafstand til typerne af omboende. Geneafstande (i meter) fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

Områdetype	Beregnet geneafstand ukorrigeret i meter	Faktisk afstand i meter (staldmidtpkt. ny stald)
Enkeltbolig	32	128 (Kumlehusvej 3)
Samlet bebyggelse	57	560 (Øm)
Byzone	102	1.500 (Lejre)
Konsekvens radius	103	Konsekvensområde = $1,6 * (1040 \text{ LE/s})^{(0,6)}$

Tabel 1: Skema med lugtberegninger generet i husdyrgodkendelse.dk

Den ukorrigerede geneafstand er den bruttoafstand, som kan beregnes på baggrund af lugtemissionen fra alle staldafsnit uden korrektioner mht. vindretning og kumulation. For alle områder er genekriteriet overholdt, da den ukorrigerede geneafstand er kortere end afstanden til områderne. Der er ingen nabobeboelser/samlet bebyggelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden.

For det ansøgte projekt er konsekvensområdet for lugtafgivelse beregnet til 103 m. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende. Der er ingen boliger hverken med eller uden landbrugspligt indenfor konsekvenszonen.

Det vurderes, at det tilladte hestehold på ejendommen, med de stillede vilkår, ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone da lugtgenekriterierne er overholdt med god margin.

Støj og trafik

Til- og frakørsel til Kumlegården sker i dag direkte ud til Hovedvejen. Hovedvejen er stærkt trafikeret og der er tinglyst adgangsbegrænsning mod denne i 1966. I forbindelse med opførelse af den nye ridehal skal der for at øge trafiksikkerheden etableres en ny vejadgang til ridecentret via Kumlehusvej. Denne vejadgang er omfattet af lokalplan LK 38. Fremover vil denne adgangsvej blive anvendt til dagligt af ejere, medarbejdere, samt de faste brugere af ridecentret.

Det vurderes at projektets gennemførelse ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning.

Samlet vurdering

Lejre Kommune vurderer, at den ansøgte udvidelse kan ske uden væsentlige gener for de nærmeste naboer m.m. Denne vurdering er foretaget på baggrund af følgende forhold:

- Alle genekriterier er overholdt.
- Lugtbidragene til naboer er overholdt med god margin.
- Trafikforholdene bedres ved ny adgangsvej

2.2. Anlæg - Landskabelige værdier

Den eksisterende bebyggelse på Kumlegården er i dag holdt i lysegrå nuancer i kombination med stålplader og beton.

Der søges om etablering af stald på 12x60 m placeret nord for den eksisterende stald og parallelt med den nye ridehal (omfattet af lokalplan LK 38). Denne stald placeres ved ejendommens eksisterende byggefelt. Stalden er ca. 5,5 m høj hvor den planlagte ridehal er 12,5 m høj.

Derudover ønskes en løsdriftsstald til stuttedriften på 10x30 m. Løsdriftsstalden ønskes placeret øst for det levende hegn, som omkredser ejendommen, dvs. stalden ønskes placeret på ydersiden af hegnet. Ansøgers begrundelse for dette er bl.a., at der ikke er plads på indersiden af hegnet, da der både skal være parkeringspladser (langs med den nye ridehal), og den udendørs ridebane langs den eksisterende ridehal ønskes bibeholdt.

Desuden skal løsdriftsstalden være placeret, så dyrene har nem adgang til de omkringliggende folde. Løsdriftsstalden vil blive opdelt i ca. 3 mindre løsdriftsområder, hvorfra dyrene fra alle 3 områder skal have adgang til de omkringliggende folde. Stalden vil blive opført i neutrale farver, og højden vil ikke være markant i forhold til ridehallerne på ejendommen. Ydermere vil stalden blive placeret op mod et levende hegn.

Figur 5: Visualisering af løsdriftsstald og de tilknyttede folde set fra Kumlehusvej

- Kommunens plangrundlag

Lokalplanområdet er i Lejre Kommuneplan 2013 område med åbent land, værdifuldt landskab, område hvor skovrejsning er uønsket og i økologisk spredningskorridor.

Åbent land:

Områder med åbent land er forbeholdt landbrugs-, skovbrugs- og gartnerproduktion samt mindre erhverv i tiloversblevne landbrugsbygninger. Ved mindre erhverv forstås eksempelvis lager- og kontorvirksomhed, ikke-forurenende fremstillingsvirksomhed og udlejning af ferieboliger. Det ansøgte projekt er i overensstemmelse med dette.

Værdifuldt landskab:

I Kommuneplanens retningslinjer står der:

2.1.1 Værdifulde landskaber

I de værdifulde landskaber må tilstanden eller arealanvendelsen ikke ændres, hvis det forringer deres værdi. Ændringer kan dog ske

- som led i forbedring af områdernes landskabelige værdier.
- i medfør af en fredning eller lokalplan.
- hvis det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og kan ske uden at tilsidesætte de landskabelige værdier.

2.2.3 Byggeri og anlæg

I de værdifulde landskaber må der som hovedregel ikke

- planlægges eller gennemføres byggeri og anlæg ud over det, der er nødvendigt for jordbrugsdriften.
- inddrages arealer til byudvikling, råstofindvinding og placering af ren jord.

Byggeri og anlæg skal placeres og udformes, så der tages hensyn til bevaring og beskyttelse af landskabsværdierne.

2.2.4 Landbrugsbyggeri

Placering og udformning af landbrugsbyggeri i de værdifulde landskaber skal tage hensyn til oplevelse, bevaring og beskyttelse af de landskabelige værdier.

Lejre Kommune vurderer ift. retningslinje 2.2.3 at byggeriet af staldanlæggene er erhvervsmæssige nødvendige for stutteridriften.

Lejre Kommune har i denne sammenhæng vurderet, at det særlige værdifulde ved landskabet omkring Kumlegården særligt er Ramsøådal syd for gården. Den nye stald vil primært kunne ses fra Hovedvejen og ikke fra Ramsøådal og den nye løsdriftsstald vil kun kunne ses fra Kumlehusvej. Staldanlæggenes dimensioner er langt mindre end den eksisterende og den planlagte ridehal - se visualiseringerne i figurerne 3, 4 og 5.

Samlet set har Lejre Kommune vurderet at planlagte placering af staldanlæggene ikke vil skæmme landskabet i væsentlig grad, da disse ikke vil kunne ses fra det bakkede landskab ved Ramsødalen.

Øst for den nye ridehal bliver der etableret et beplantningsbælte, der ad åre vil komme til næsten helt at skjule både hallen og det nye staldanlæg fra østsiden.

Skovrejsning uønsket:

I Kommuneplan 2013 er følgende retningslinje:

2.7.2 Skovrejsning uønsket

I de områder, hvor skovrejsning er uønsket, må der ikke plantes skov. I særlige tilfælde kan Lejre Kommune give dispensation.

Ved dette projekt etableres ikke nye skovområder, hvorfor projektet ikke er i strid med retningslinjen.

Spredningskorridor:

Retningslinjen for spredningskorridor er:

2.3.4 Særligt for spredningskorridorer

Der må ikke gennemføres aktiviteter eller etableres anlæg, som overskærer spredningskorridorerne eller reducerer eller forringer korridorernes biologiske værdi, uden at der kompenseres for forringelsen.

Projektet giver ikke anledning til overskæring eller forringelse af spredningskorridoren og arealdriften ændres ikke, hvorfor det vurderes, at det ansøgte projekt ikke påvirker spredningsmulighederne for vilde dyr og planter.

- § 22 tilladelse

Tilladelse til den ansøgte løsdriftsstald kræver tilladelse efter § 22 i husdyrloven til byggeri i det åbne land.

Den ansøgte løsdriftsstald ligger i tilknytning til foldområderne og er placeret ca. 45 m fra de øvrige driftsbygninger og ca. 20 m fra eksisterende ridebane. Hvad angår driftsbygninger, kan der ikke angives en vejledende afstand for hvornår bygningen ligger i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, fordi driftsbygninger kan være meget forskelligartede i anvendelse og i deres påvirkning af omgivelserne. Miljøklagenævnet har i sin afgørelse af 25. juni 2010, j.nr. MKN-130-00058, udtalt følgende om vurderingen af, om byggeri opføres fritliggende: "I vurderingen indgår både karakteren af den allerede eksisterende bebyggelse og terræn- og landskabsforhold i øvrigt. Afgørende er, om den nye bygning sammen med ejendommens øvrige bygningsmasse visuelt opfattes som en helhed og således ikke får karakter af spredt bebyggelse." Efter Miljøstyrelsens vurdering bør en driftsbygning, som placeres højst 20 m fra de hidtidige bebyggelsesarealer, betragtes som placeret i tilknytning hertil. Hvis afstanden er større end 20 m, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en fritliggende placering.

Den ansøgte løsdriftsstald på 10x30 m og maks. højde på 5,5 m anses som fritliggende idet den placeres udenfor ejendommens omkransende beplantningsbælte. Den vurderes dog samtidig at være delvist sammenhængende med den øvrige bygningsmasse

ud fra en visuel betragtning idet den nye bygning vil omfattes som en helhed til hestestutteriet og det vurderes ikke ud fra den visuelle illustration at denne stald vil have karakter af spredt bebyggelse. Den visuelle illustration fremgår af ovenstående figur 5. Lejre Kommune vurderer derfor at løsdriftsstalden ikke vil være i uoverensstemmelse med de landskabelige hensyn til området. Stalden kan kun ses fra en mindre del af Kumlehusvej, fra de øvrige veje er den "gemt" bag eksisterende bygninger og beplantning, stalden ligger op mod det eksisterende byggefelt, direkte opad beplantningsbælte og har en relativt lille udstrækning ift. den bagvedliggende bygningsmasse, som er en ridehal. Ud fra den ansøgte begrundelse for beliggenheden af løsdriftsstalden i foldområdet, gives tilladelse til denne placering, idet ideen med en løsdriftsstald er af hestene hele tiden kan opholde sig på græsningsarealerne og derfra have fri adgang til læ og beskyttelse for vind- og vejrforhold jf. gældende lovkrav for udegående heste.

På baggrund af ovenstående vurderinger samt de stillede vilkår er det Lejre Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte løsdriftsstald ikke er i strid med udpegningerne for området og de landskabelige hensyn, som skal varetages efter loven.

2.3. Anlæg - Ammoniak og påvirkning af natur

Generelt om beskyttet natur

I husdyrloven, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, naturbeskyttelsesloven² og habitatdirektivet³ er der opstillet en lang række kriterier for beskyttelse af naturen.

Husdyrlovens § 7 omfatter en delmængde af de naturarealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som er særligt følsomme over for udledning af luftbåret kvælstof.

Den mest sårbare natur findes i de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), som bl.a. omfatter de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som er udpeget til opfyldelse af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiv⁴. I husdyrloven er denne type af natur kategoriseret som *kategori 1-natur* (§7, stk. 1, nr. 1) og omfatter en lang liste af nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, som fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Den sårbare natur – *kategori 2-natur* (§7, stk. 1, nr. 2) - omfatter ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende *uden for* internationale naturbeskyttelsesområder. Jf.

---

² Naturbeskyttelsesloven: Lovbek. nr. 951 om naturbeskyttelse af 03.07.2013, med senere ændringer.

³ Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 01/05/2007, med senere ændringer.

⁴ Habitatdirektiv: Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer og fuglebeskyttelsesdirektiv: Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979, om beskyttelse af vilde fugle med senere ændringer.

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 drejer det sig om naturtyperne højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Den mindre sårbare natur – *kategori 3-natur* – består af den ammoniakfølsomme natur, som ikke er omfattet under kategori 1 og 2. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår, at det er § 3 beskyttede heder, moser og overdrev, der er defineret som kategori 3-natur sammen med ammoniakfølsomme skove, som ligger uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal man ved miljøvurderingen af tilladelser efter § 10 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug foretage beregninger til kategori 1-, 2- og 3-natur, når naturtyperne ligger inden for 300 m fra anlægget. Inden for 10 m af kategori 1- og 2-natur er der forbudszone mod etablering.

Beskyttelsesniveauet for de ovennævnte naturkategorier fremgår af nedenstående tabel 2.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. §7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden <ul style="list-style-type: none"> • 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug • 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug • 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2. §7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 og ammoniakfølsomme skove	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

Tabel 2: Beskyttelsesniveau for ammoniakdeposition til de forskellige naturkategorier

Specifikt om den beskyttede natur

- Natura 2000 kategori 1 natur

Anlægget er beliggende 6 km fra nærmeste Natura 2000-område habitatområde H129 "Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsøllille Sø". Der er ikke beregnet ammoniakdeposition på dette naturområde pga. den store afstand.

Vurdering af påvirkningen jf. habitatdirektivet

Jf. habitatbekendtgørelsen⁵ om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, skal der foretages en vurdering af,

⁵ BEK nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 01/05/2007

om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Pga. den store afstand på 6,5 km har, har Lejre Kommune vurderet, at området ikke vil blive påvirket væsentligt og at der ikke vil ske tilstandsændringer i naturområdet, som følge af det ansøgte.

- Kategori 2-natur

Der er ikke kortlagt kategori 2 natur indenfor 300 m af anlægget. Nærmeste ligger 425 m vest for staldanlægget. Ammoniakdepositionen fra dyreholdet på området er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Der er beregnet en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år.

Vurdering:

Totalbelastningen overholder beskyttelsesniveauet for kategori 2 natur med stor margin og der vurderes på den baggrund at projektet ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af denne naturtype.

- Kategori 3-natur

Der er flere kategori 3 naturområder indenfor 300 m af anlægget:

- § 3 mose:
  - o 200 m vestnordvest for ny stald,
  - o 160 m syd for eksisterende stald

- § 3 overdrev:
  - o 190 m sydøst for ny løsdriftsstald,
  - o 245 m vestsydvest for eksisterende stald

- Potentiel ammoniakfølsom skov jf. det vejledende kort på miljøportalen:
  - o 120 m syd for eksisterende stald
  - o 160 m syd for eksisterende stald (sammenfaldende med § 3 mose)
  - o 295 m vestsydvest for eksisterende stald

Kategori 3 naturområderne fremgår af figur 6 og 7.

Da der ligger kategori 3-natur inden for 300 m fra anlægget, er der udført beregninger for kvælstofdepositionen i Husdyrgodkendelse.dk ved fiktiv skema 63541 version 5. Staldanlægget med lager vil jf. denne fiktive ansøgning medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 435 kg N/år og en meremission på 223 kg N/år.

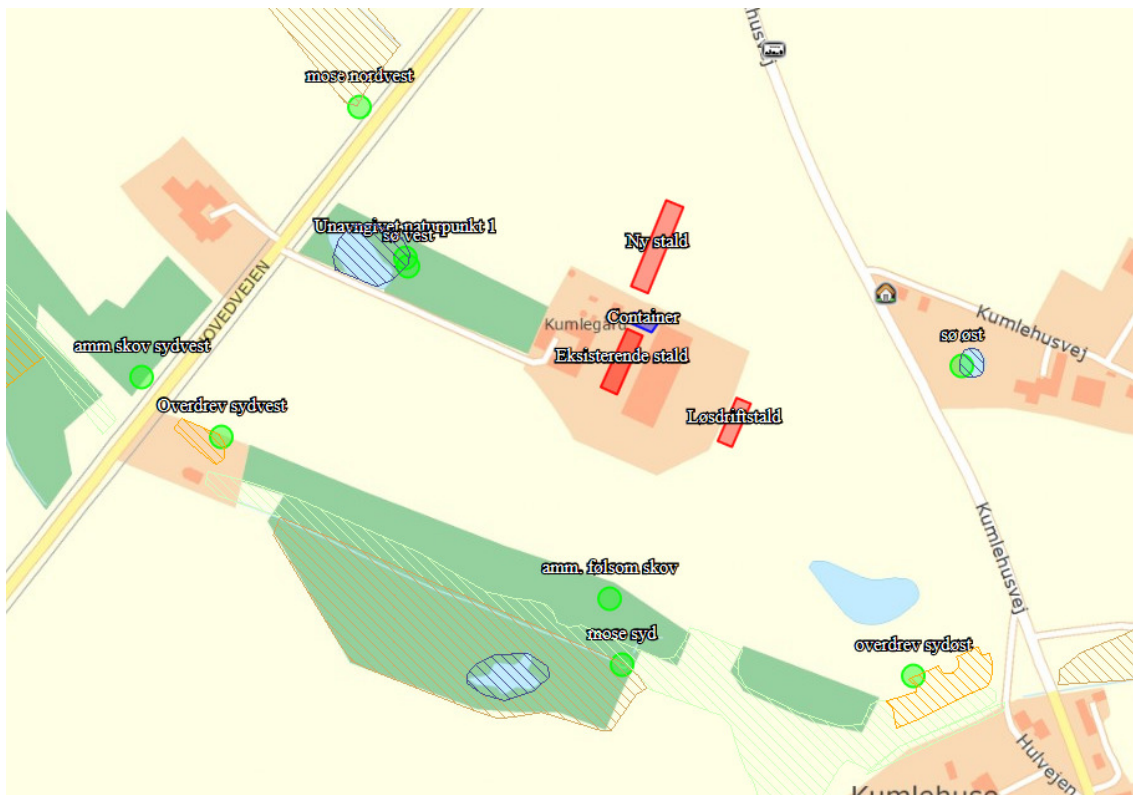
Der er lavet beregninger til nærmeste kant af naturområderne (punkterne fremgår af nedenstående figur 8).

Figur 6: Kort over § 3 natur nær ejendommen.

Figur 7: Kort over kategori 3 natur – potentiel ammoniakfølsom skov

Figur 8: Udvalgte naturpunkter til ammoniakdepositionsberregning

Beregningerne af kvælstofdepositionen i de udvalgte naturpunkter fremgår af nedenstående tabel:

Naturpunkt	Afstand fra nærmeste stald i meter	Retning	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år
§ 3 mose	200	VNV	0,2	0,1
§ 3 mose	160	S	0,1	0,0
§ 3 overdrev	190	SØ	0,1	0,0
§ 3 overdrev	245	VSV	0,1	0,0
Pot.Amm. Føls.skov	120	S	0,3	0,1
Pot.Amm. Føls.skov	295	VSV	0,3	0,1

Tabel 3: kvælstofdepositionsberregninger genereret i husdyrgodkendelse.dk

Vurdering:

Beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur er en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Alle totalbelastninger er mindre 1 kg N/ha/år og merbelastninger er langt under 1 kg N/ha/år beregnet ved nærmeste kant af naturtypen. Det vurderes på den bag-

grund, at projektet ikke vil give anledning til tilstandsændringer af naturområderne som giver anledning til en væsentlig påvirkning.

Øvrig natur:

- § 3 eng:
  - o 130 m syd for ny løsdriftsstald
- § 3 sø:
  - o 140 m retning vest for ny stald,
  - o 140 m øst for ny løsdriftsstald,
  - o 175 m syd for eksisterende stald

Der er udført beregning på nærmeste sø, som viser en totalbelastning på 0,4 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år.

Vurdering:

Det vurderes, at disse merbelastninger er så relativt lave, at projektet ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af disse naturområder. Der er ikke udført beregninger på øvrig natur da disse ligger længere væk og ikke vurderes at være særligt kvælstoffølsomme.

Konklusion

Ud fra ovenstående vurderer Lejre Kommune, at ændringen ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som uden for Natura 2000-områder, og ikke påvirke tilstanden i potentielt ammoniakfølsomme skove væsentligt.

- Bilag IV arter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, føde-øgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring anlægget. På baggrund af "Faglig rapport nr. 635"⁶samt kommunens øvrige kendskab vurderer Lejre Kommune umiddelbart, at det kan være: vandflagermus, brun flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, skimmel flagermus, troldflagermus, dværgflagermus, hasselmus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvale. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

---

⁶ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.

Hasselmus væsentlige yngle- og rasteområder er skovområder af blandt løvskovsbevoksning og rig kratvegetation. Der sker ikke ændringer i skovarealer eller markdriften (græsning) hvorfor hasselmus ikke vurderes at blive negativt påvirket af projektet.

Markfirbenet har potentielle yngle- eller rasteområder ved solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation. Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten. Ingen af disse forhold påvirkes af dette projekt.

Spidssnudet frø og løgfrø kan forekomme i mange typer af vandhuller, men de foretrækker vandhuller, der omgives af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde. Stor vandsalamander yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Der er i ved ejendommens nærområde flere vandhuller.

Ejendommens egne arealer anvendes til græsning og anvendelsen ændres ikke, der er er ikke § 3 søer på græsningsarealerne, søerne ligger i kratområder. Nærmeste potentielle levested er søer, ca. 140 m fra ejendommen, hvor ammoniakmerdepositionen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil få negativ indflydelse på paddearterne.

Konklusion

Ud fra ovenstående har Lejre Kommune samlet vurderet, at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at ændringerne på Kumlegård ikke vil påvirke tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.

2.4. Arealer

Til ejendommen er der et bruttoareal på ca. 11 ha, hvoraf ca. 7,5 ha er udlagt som græsningsfolde (fremgår af bilag 3). Arealerne anvendes ikke til udbringning af gødning og indgår derfor ikke som udbringningsareal. Foldene anvendes til udegående dyr fra ejendommens hestehold som græsningsarealer. Der er til ejendommen ingen tilknyttede udbringningsarealer. Al produceret husdyrgødning afsættes til godkendt modtager.

-Græsningsarealer

Det er oplyst at alle heste dagligt kommer på fold op til 6 timer på arealerne omkring ejendommen. Der er ca. 7,5 ha til rådighed. Den afsætning af husdyrgødning der vil komme på disse arealer vil med denne praksis svare til under 6 DE/år.

Græsningsarealerne anvendes dermed med et meget lavt dyretryk. Den anvendte drift med udegående dyr vil resultere i en belastning af arealerne på under 0,8 DE/ha. Det

vurderes at denne afgræsning ikke vil give anledning til væsentlig udvaskning af kvælstof og fosfor.

-Udbringningsarealer

Der er ingen udbringningsarealer tilknyttet denne produktion. Den producerede husdyrgødning på op til 21,59 DE/år afsættes pt. til Vindekilde I/S Containerservice, Vindekildevej 11, 3670 Veksø, CVR nr. 19339874. Vindekilde er under miljøgodkendelsesbehandling i Egedal Kommune og godkendelse forventes inden udvidelsesprojektet på Kumlegård er realiseret.

Overfladevand og grundvand

Idet ejendommen ikke råder over udbringningsarealer, er der ikke foretaget beregninger på nitrat udvaskning til overfladevand og grundvand eller beregning af fosforoverskud.

Beskrivelse og vurdering for vilkår

Idet ansøgningen bygger på afsætning af husdyrgødningen til godkendt modtager der forarbejder husdyrgødningen til kompost og videresælger dette til bl.a. havebrug, er der sat vilkår om dokumentation til denne afsætning. Der skal forefindes skriftlige aftaler for denne afsætning.

2.5. BAT og miljøteknologi

BAT princippet er en forpligtigelse til at vælge den mest moderne teknologi, som set ud fra en helhedsvurdering, forebygger og begrænser virksomhedens forurening mest muligt.

Ved vurderingen af om denne forpligtigelse er overholdt, skal der først og fremmest lægges vægt på, hvad der kan opnås, i hvilket omfang det er påkrævet at anvende rensningsforanstaltninger og om der er behov for yderligere foranstaltninger for at begrænse forureningen.

Lejre Kommune vurderer, at når det gælder kravet om anvendelse af BAT for husdyrbrug, der søger en tilladelse efter § 10 i husdyrgodkendelsesloven, er udgangspunktet, at den generelle regulering er tilstrækkelig, når der ikke er særlige forhold, der taler for yderligere BAT tiltag. Det vil sige, at virksomheden overholder den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, som fastsætter minimumskrav til indretning af stalde, kapacitet af gødningsopbevaringsanlæg, krav til opbevaring af gødning, ensilage, spildevand mv., krav til indretning af afløb og til drift samt vedligeholdelse.

Lejre Kommune har i forbindelse med vurdering af BAT for den ansøgte produktion fået oplyst / undersøgt nedenstående punkter vedr. BAT:

Management / godt landmandskab

Der udvises almindelig omtanke i det daglige f.eks. ved at overvåge og begrænse ressourceforbruget. Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Staldindretning og staldteknik

BAT-emissionsværdi for kvælstof

For at kunne foretage en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT, fastlægges den emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er opnåelig ved anvendelse af BAT.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsættes der for heste ingen reduktionskrav til den del af kvælstofudskillelsen, som vedrører fast gødning inklusiv dybstrøelse.

Der findes ikke BAT-standardvilkår for den ansøgte dyretype. Referencestaldsystemet for heste er dybstrøelse. Det ansøgte dyrehold opstaldes i naturligt ventilerede stalde, i bokse med strøelse (dybstrøelsessystem) og hyppig udmugning. Der er ikke særlige teknologier til reduktion af ammoniakemission for heste, som opstaldes i bokse (dybstrøelsessystemer). Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder, at staldgulvene er forholdsvis tørre. Det medfører en lavere koncentration af ammoniak og lugt. Der er sat vilkår om, at dybstrøelseoverfladen altid skal være tør for at mindske ammoniakfordampning. Lejre Kommune har på den baggrund vurderet, at BAT er opfyldt med hensyn til ammoniakemission fra staldanlægget.

Energi- og vandforbrug

Staldene er naturligt ventilerede, hvorfor der ikke er energiforbrug til ventilation.

Udendørs belysning anvendes kun efter behov.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Opbevaring / behandling af husdyrgødning

Dybstrøelse opbevares i den lukkede container på 24 m³, placeret mellem staldanlæggene, efter gældende regler, indtil afhentning. Gødningen afhentes løbende ca. hver 3. uge. Kapaciteten er opfyldt ved denne afhentning og aflevering til miljøgodkendt modtager.

Foder

Der er udarbejdet foderplaner og der fodres med fodertyper, der er tilpasset det enkelte dyrs behov og aktivitetsniveau.

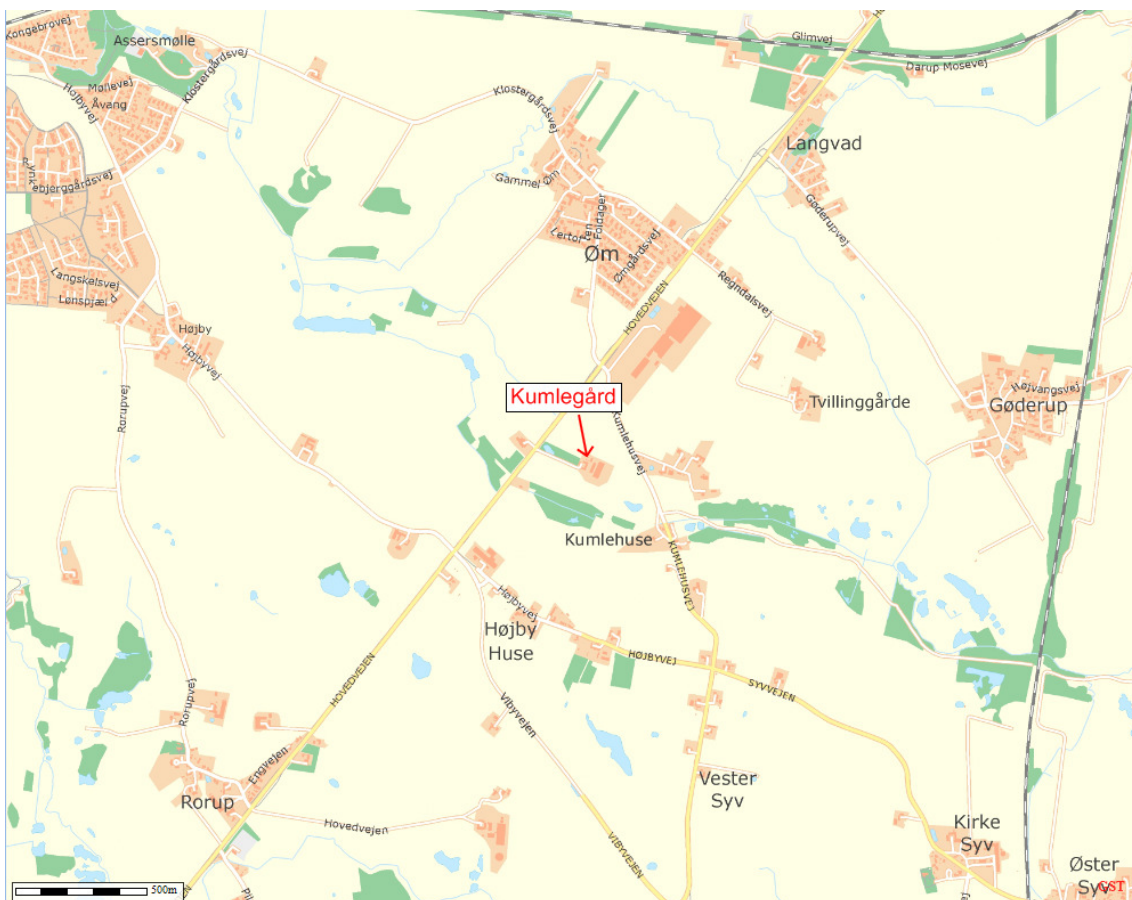
Afsætning af husdyrgødning

Al husdyrgødning afsættes til godkendt modtager (pt. Vindekilde i Veksø), hvor det laves til kompost/gødning og udbringes på virksomhedens egne arealer eller videre-sælges. Opbevaring og udbringning varetages derfor af modtager.

Samlet konklusion vedr. anvendelsen af BAT

På baggrund af ovenstående vurderer Lejre Kommune samlet, at det ansøgte lever op til anvendelsen af BAT, da stalden etableres med naturlig ventilation, gældende lovgivning overholdes, og eventuelle gener forsøges imødekommet bl.a. ved overdækket mødding, tør overflade af gødningsmåtten i bokssystemerne, opbevaringskapacitet på anden ejendom. Derudover opretholdes en god hygiejne, et fornuftigt management og en løbende kontrol af ejendommens installationer. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er behov for yderligere vilkår vedrørende BAT.

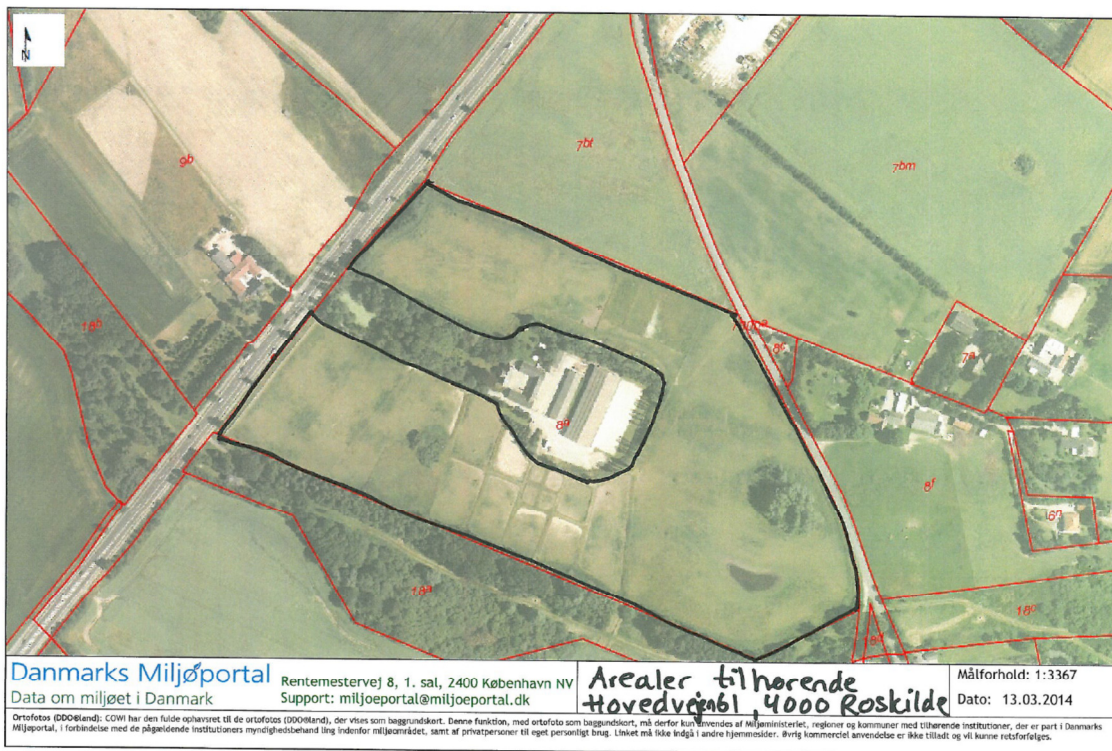
Bilag 1: Oversigtskort

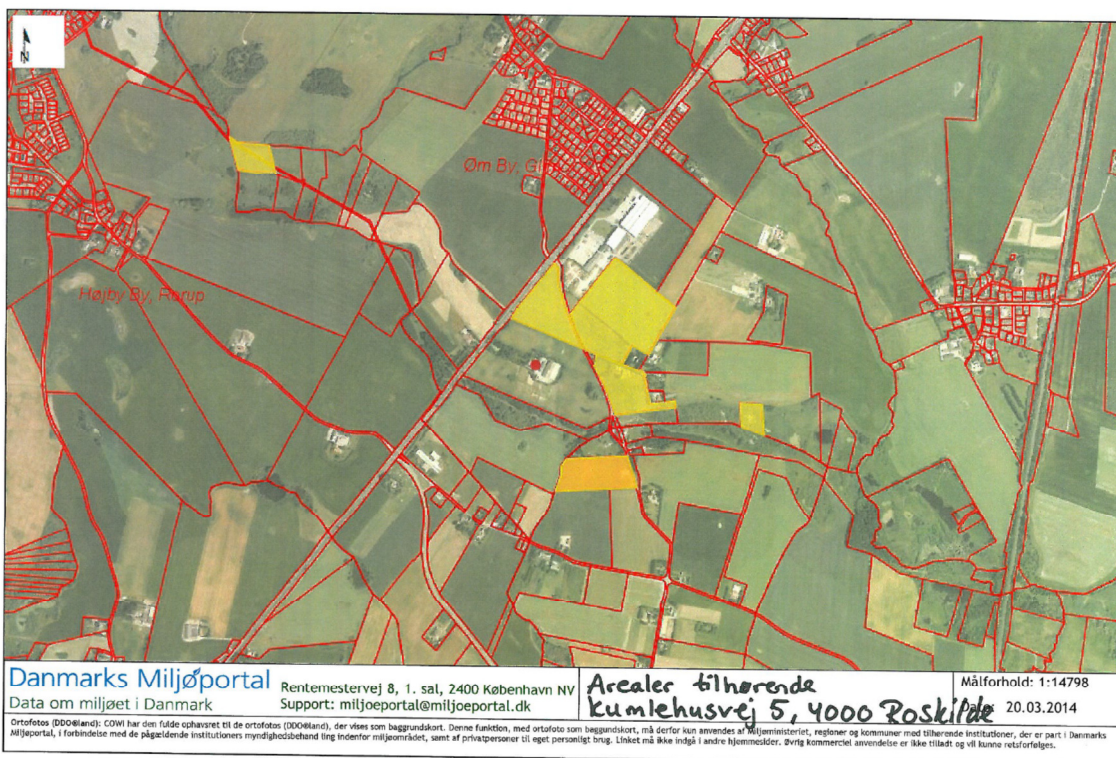
Bilag 2: Situationsplan samlet staldanlæg

Bilag 3: Arealer tilhørende Kumlegård

Hittidigt areal tilhørende Hovedvejen 61 – Kumlegård

Kumlehusvej 5 - Tilkøbt ejendom/arealer til dette projekt